

PUBLIC ACCESS 2010 : 8

Nyhetsbrev om radio, TV, film och andra medier
- mediepolitik, yttrandefrihet och teknik –

16 september 2010
www.publicaccess.se

ledare

Presstödet är en skamfläck

Valrörelsen 2010 var trist och tråkig. Avsaknaden av ideologi, visioner och helhetssyn samt global anknytning gjorde att det hela kändes som ett val till en föreningsstyrelse. Utanför plånboksfrågorna försvann det mesta inklusive miljön och neråt. Inte enbart partierna skall lastas för detta utan här har journalistkåren ett stort ansvar med hur dagordningen satts för valrörelsen. Det område som detta nyhetsbrev bevakar skymtar sällan i valrörelsen. Visst har kulturministern (m) försvarat en avkommersialisering av public service och kulturskuggsministern Pagrotsky (s) har då naturligtvis försvarat sponsring av såväl SVT som SR. Det enda visionära i valrörelsen kan sägas ha varit centerpartisten Anders Åkessons visioner om 100 miljoner i stöd till digitalisering av landets biografer.

Kan man förvänta sig att seriösa politiska partier kikat in under mattan och begrundat den skit man sopat in där under decennier. Främst då det statliga presstödet vars roll för länge sedan spelat ut sin roll som demokratiinstrument. Ekonomen Stefan Melesko menar att vinst i en statsstött företag betyder *en välfärdsöverföring från skattebetalarna* till företagen (Se notisen i slutet av nyhetsbrevet). Att privata medieföretag får en halv miljard kronor om året känns som en ren förskingring av skattebetalarnas pengar. Det är utmanande att riksdagspartierna låter detta ske samtidigt som man enligt ignorerar behovet att utveckla de icke-kommersiella medierna utanför public service. Såväl borgerliga som socialdemokratiska regeringar vill inte stödja närradion eller de öppna tv-kanalerna. Trots den tredje mediesektorns snabbt växande betydelse runt om i världen. När EU-parlamentet, Europarådet, OSSE och UNESCO:s uttalar kvalificerat stöd för community media som demokratiinstrument gömmer man sig som strutsen med huvudet i sanden.

Hur kan man då vara så enig om att en halv miljard om året till privata tidningsföretag inte är något problem? Men att några miljoner till närradion (finansierat av tv-avgiften) skulle vara ett problem? Den förklaring redaktionen fått underhand av några i Riksdagen är helt enkelt att medieföretagen är starkare än politikerna. Företagen har resurser att hålla lobbyister igång. Sådana som kan flyta runt i regeringskansliet och som kan resa till Bryssel. Och förstås att med enbart innehavet av sina kraftfulla megafoner kunna sätta politikerna i respekt. Det civila samhället – och då särskilt den multikulturella delen – har inget att sätta emot denna makt. Logiken säger väl att stöd skall ges till de som inte har en egen röst och inte till de som redan har allt? Men så fungerar inte den repressiva toleransen. Svenska presstödet är en skamfläck i Europa och svensk mediepolitik är valets säkra förlorare hur valutgången än blir.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**, Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: redaktion@publicaccess.se 0733-249750
Om abonnemang och annat: <http://www.publicaccess.se>

radio och tv

Public service

anklagas för osund konkurrens

Enligt tidnings-
utgivarna på Irland
använder public
service-bolaget RTÉ
sina licensinkomster

om €200 miljoner om året till att backa upp sina kommersiella aktiviteter vilket innebär konkurrensnackdelar för andra medier. National Newspapers of Ireland menar att RTÉ som statsfinansierad radio- och tv-bolag går utanför sitt uppdrag såväl enligt nationellt regelsystem som EU-protokollen. RTÉ har främjat diverse internetbaserade kommersiella tjänster i samarbete med utomstående bolag bl.a. kontaktannonser, bilar, husförsäljning och uthyrning av hus. (The Independent)

television

Norge satsar på svensk public service

RiksTV - den norska motsvarigheten till svenska kanalleverantören Boxer – utvidgar sitt grundpaket RiksPakken med sex nya kanaler. Man har bl.a. ingått avtal med Norwaco och SVT om distribution av SVT1 och SVT2. Kanalerna kommer att finnas i såväl RiksPakken som Fritt Valg. - *SVT-kanalene er ikke-kommersielle kanaler som kjennetegnes av høy kvalitet, og som har gode tradisjoner hos oss nordmenn. Det er positivt at enda flere får muligheten til å se tv fra vårt nærmeste naboland. Nabolandskanaler er en viktig faktor for å opprettholde nordisk fellesskap og språkforståelse, säger direktör, Cathrine Nagell i Norwaco. Vi har helt fra RiksTVs inntreden i det norske markedet hatt stadige spørsmål fra både eksisterende og potensielle abonnenter som savnet de to svens-*

ke allmennkringkasterne. Nå er vi endelig der at vi kan tilby svensk tv også, säger adm. direktör Christian Birkeland i RiksTV.

Fakta: I det svenska statliga marknätet erbjuds varken norsk eller dansk public service tv. I det danska marknätet (ägt av svenska staten) varken svenskt eller norskt. Det norska marknätet erbjuder även 13 radiokanaler public service.

Tredje mediesektorn

i sydafrikanska digital-tv-näten

I Sydafrika finns lokala tv-stationer inom den tredje mediesektorn d.v.s. vid sidan av den statliga public servicesektorn och den privata kommersiella. Mediemyndigheten Icasa (*Independent Communications Authority of SA*) har nu stoppat tillståndgivningen för fler icke-kommersiella community tv-stationer. Nuvarande licenser förlängs t.v. endast för ett år i taget. Skälet är helt enkelt att man vill invänta övergången från analog till digital marksänd tv. När detta sker kommer det också bli god tillgång på frekvenser.

Hittills community tv-stationer i Soweto, Tshwane, Kapstaden, Bojanala (Rustenburg), Nelson Mandela Metro (Port Elizabeth) and Richard's Bay fått tillstånd.

Icasa har tagit som sin uppgift att ta en ledande roll ifråga om utvecklingen av den tredje sektorn och ser detta som en av sina huvuduppgifter. Inför den digitala övergången planerar Icasa att i det kommande digitala marknätet avsätta särskilda multiplexer (kanalknippen) för community tv. "Over the years, the Authority has played a lead role in the development of community broadcasting, and the introduction of community TV constitutes one of its primary concerns as the country enters the digital broadcasting environment." säger myndigheten i ett pressmeddelande.

Sydafrika kan överge europeisk tv-standard

Teracoms sydafrikanska motsvarighet Sentech sätter upp en testsändare för att pröva marksänd digital tv med brasiliansk och japansk standard. Sentechs ordförande Quraysh Patel säger att de två länderna med likartad standard står för kostnaderna. Sydafrika har 2006 överenskommit med ITU om att använda den europeiska standarden DVB-T, men lobbying av japaner och brasilianare har lett till en utvärdering gjorts av länderna i södra Afrika; Southern African Development Community om DVB-T är det rätta valet. (Media Network)

Medborgarjournalistik i dansk regional-tv

Den danska regionala tv-stationen TV-Syd i Kolding sänder nu tittarnas bästa egna videoinspelningar på bästa sändningstid. Onsdagar 19.30 sänder ett program med det bästa av vad tittarna sänt in och som också lagt upp på tv-stationens webbplats. *Vi forsøger hele tiden at give seerne de bedste muligheder for at tage del i deres egen tv-station, og vi glæder os meget til at se deres hjemmevideoer på skærmen i efteråret. Det her bliver fjernsyn direkte fra seerne til seerne, og jeg tror på, at det kan give et nyt frisk pust til sendefladen,* säger direktör Hans Egon Lorenzen. Med projektet 'Seerne Viser' vill tv-stationen undersöka om videokameror och mobiltelefoner kan användas för att få in tittarna aktivt i tv-produktionen. Projektet har kommit till med stöd av tittarna själva. TV Syds stödförening har gett DKK 600.000 till projektet. (TV Nyt)

Fakta: TV SYD ingår som en självständig medieverksamhet i nätverket med åtta regionala TV-stationer. Räckvidden är södra hälften av Jylland och en del av Tyskland där det finns en dansktalande minoritet i Sydschlesvigen.

Ny lokal tv-kanal i Uppsala

Uppsala Nya Tidning har anställt niomedarbetare som ska jobba med tidningens satsning på tv. 26 oktober är det premiär för UNT:s TV-sändningar. Elva medarbetare ska jobba med att leverera nyheter till TV-kanalen. Sändningarna kommer att vara på 20 minuter, rulla under dygnet och uppdateras efter hand som nya saker händer. Det är samma system som finns på övriga tidningar som ingår i koncernen Norrköpings Tidningar Media, NTM. Nio nya anställda är en jättestor satsning. Det är roligt att få nytt folk till redaktionen, säger Johannes Nesser, journalistklubbens ordförande på UNT. (Journalisten)
Den nya kanalen 24.UNT sänds regionalt över Uppland i det digitala marknätet.

3D leder till ökad dubbning av utländsk film i Japan

Vanligtvis är utländska filmer som visas i Japan undertextade på japanska. Nu sker dock ett systemskifte i och med att 3D-filmer blir vanligare. Motståndet bland tittarna att läsa text på skärmen ökar också. Flera biografer har nu istället börjat visa utländska filmer dubbade på japanska. Bl.a. visades filmen Avatar i dubbad version på 40 % av biograferna. Andelen steg till 60 % för efterföljande Alice i Underlandet och Toy Story 3. Sedan har även icke 3D-filmer dubbats.

Natsuko Toda, en känd filmöversättare, anser att en undertextad version är det bästa sättet att uppleva en utländsk film eftersom skådespelarnas egna röster är en del av attraktionskraften. Japaner med sin beundran av utländsk kultur har länge föredragit undertextning framför dubbning. Till detta har bidragit landets höga läskunnighetsnivå och skriftspråket kanji som på litet utrymme kan överföra mycket information *But if all the people start relying on dubbed voices only because they can't read kanji or they want to have an easy way out, it would mean a crisis for Japan,* säger Toda. (Kyodo News)

Tre miljoner HD-kunder i Storbritannien

Fyra år efter lanseringen har BSkyB har nu fått sin tremiljonte HDTV-kund vilket innebär att hela 30 % av hela kundstocken nu ser HDTV. BSkyB erbjuder nu nära 50 HD-kanaler via sin Sky satellittjänst bl.a. BBC HD, ITV1 HD och fem Sky Sportskanaler. Sophie Turner Laing vd på Sky säger att företaget såg tidigt HDTV:s potential och att den överlägsna kvaliteten har "grown into something which our customers utterly love and now demand as standard".

HD-kanaler finns också via Virgin Media, marknätet Freeview och det för BBC och ITV gemensamma Freesat. I höst kommer BBC1 att ffg sändas i sin helhet i HDTV. Skys nästa stora marknadssatsning blir 3D tv när man lanserar Europas första kanal helt i 3D den 1 oktober. (MediaGuardian)

Google TV på väg

Google ställer in siktet på den globala tv-marknaden och lanserar den aviserade tv-plattformen Google TV redan nästa år. Avslöjandet skedde under Googles vd Eric Schmidts avslutningstal på IFA-mässan i Berlin. Han undanröjde Eric Schmidt alla eventuella tvivel om att företaget planerar att lansera Google TV på bred internationell front. Med början i USA under hösten ska företaget marknadsföra Google TV över hela världen, skriver Wall Street Journal.

Google planerar bland annat att lägga en söklängst upp på tv-skärmarna, som ska göra det möjligt för användarna att både söka och surfa på nätet. Företaget arbetar i dagsläget med flera partner, däribland Intel, Sony, och Logitech för att göra Google TV till en öppen plattform. Tanken är att Sony bygger tv-apparaten och att Google bidrar med bland annat operativsystemet Android och webbläsaren Chrome. Logitech tar fram fjärrkontrollen och Intel levererar processorerna. Google TV är tänkt att ge tittarna samma

sök- och videomöjligheter som de har på internet. Exempelvis ska en sportintresserad person kunna se om favoritlaget har någon match på gång genom att söka på sin tv. Enligt Wall Street Journal har Google även planer på att starta allianser med flera medieföretag för att möjliggöra olika typer av underhållning via Google TV. (Computer Sweden)

Fox News har de äldsta tittarna

Den högerextrema och populäraste nyhetskanalen Fox News har enligt analysföretaget Steve Sternberg USA:s äldsta tittare bland de nationella kanalerna; genomsnittstittaren är 65 år. Nyhetskanalen med de yngsta tittarna är CNBC med ett genomsnitt på 52 år. Fox News är känt för sitt stöd för republikanerna och tidigare vicepresidentkandidaten Sarah Palin, är en av de politiska kommentatorerna. (TV Nytt)

Svenska Yle blir inte eget bolag

Yles styrelseordförande Kari Neilimo föreslog för ett par veckor sedan att man kunde spjälka upp Yle så att till exempel produktionstekniken och den svenska verksamheten skulle bli dotterbolag. Men Svenska Yle förblir en del av moderbolaget Yle, säger Yles vd Lauri Kivinen. Enligt honom är fördelarna med den nuvarande organisationsmodellen större än om Svenska Yle skulle vara ett dotterbolag.

När Kivinen presenterade Yles planer för personalen sade han också att Yle inte kommer att dra ner på antalet tv- och radiokanaler. Kanalernas scheman och innehåll kan däremot stå inför ändringar. Målet är fortfarande ett starkt Yle som sköter public service-uppdraget. Verksamhetsmodellen ska bli enklare och smidigare och verksamhet effektivare. Personalen ska minskas till 3.000 anställda under en period på två år, enligt Kivinen. Yle ska stabilisera de tjänster som bolaget erbjuder nu och förverkliga ännu mera impo-nerande webbtjänster, säger han. (Svenska Yle)

Ännu en iransk satellitkanal i etern

Iran har lanserat en 24-timmars satellitkanal med underhållning dygnet runt dubbat

på arabiska till tittare i bl.a. Libanon, Syrien och Förenade Arabemiraten.

iFilm kommer att sändas via Arabsat and Nilesat. lanseringen kommer tre år efter starten av Press TV som den islamska republiken menar är ett försök att bryta Västs stryptag på globala medier. Irans statliga tv-bolag sänder redan en 24-timmars arabiskspråkig nyhetskanal Al-Alam, som startade när USA invaderade Irak 2003. Dessutom driver man kanalen Jam-Jam, som på farsi sänder till iranier utomlands och Al-Kawthar som sänder en blandning av nyheter, religiösa pratshower och iranska såpoperor dubbade på arabiska. En paradox är att samtidigt som Iran använder satelliter för att nå med sina program utomlands är det fortfarande förbjudet med satellitmottagare på hemmaplan där myndigheterna fördömer den "kulturella dekadensen" som sprid via utländska kanaler. (AFP)

radio

Departementsrapport ifrågasätter digitalradioplaner

Brittiska kultur- och mediedepartementet har idag publicerat en rapport *Digital Radio Switchover – what is in it for consumers?* som har kommit fram till att en digital övergång för radion 2015 är "far too early".

I rapporten görs följande rekommendationer:

- En fullständig kostnadsanalys baserat på konsumentperspektivet måste snarast göras.

- Konsumentfördelar måste vara tydliga och bevisbara innan ett beslut om digital övergång offentliggörs.

- Tyngdpunkten skall inte läggas på att få ner kostnaderna så länge ljudkvalitet och funktionalitet i billigare DAB-mottagare är åtminstone jämställda med analoga mottagare.

- Ett för konsumenterna fungerande system för skrotning och återvinning av analoga mottagare måste införas.

- Mer tyngdpunkt måste läggas på att förbättra de grundläggande funktionerna hellre än de avancerade för att uppmuntra till att man tar till sig digitalmottagarna.

- Såväl BBC som den kommersiella sektorn behöver erbjuda nya och övertygande digitalt innehåll för att förmå konsumenterna att skifta.

- Forskning om konsumenternas betalningsvilja och om deras funderingar och behovfråga om digital radio måste snarast genomföras.

Hela rapporten kan hämtas från departementets webbplats:

<http://www.dcms.gov.uk/publications/7410.aspx>

Digitalradiobeslut i Brasilien dröjer

Brasilien står inför beslutet att inom kort välja ett digitalradiosystem. Hittills har amerikanska HD Radio varit mest aktuellt, men man studerar nu närmare det europeiska DRM (Digital Radio Mondiale). Men eftersom det inom ett par veckor är presidentval och president Lula inte kan väljas om innebär detta en ny regering vid årsskiftet. Därför kommer enligt experters bedömningar beslutet skjutas upp till nästa år. (Radio World)

Ingen HD Radio i Schweiz

HD Radio (eller IBOC) är det amerikanska systemet för att sända digitalt på FM-bandet. Planerna på att sända HD Radio via fem radiostationer i Schweiz har nu lagts på hyllan. Markus Ruoss, som äger Sunshine Radio och som lett projektet, säger att skälet är att en partner saknas på

den viktigaste mediemarknaden Zürich. Myndigheterna har tidigare utfärdad sju sändningslicenser för HD Radio trots att man redan har inlett en omfattande utbyggnad av sändningsnät för DAB+ (Radio World)

Radiostationer vill betala för musiken

Radion i USA kan tänka sig att för första gången på 70 år betala för musiken som spelas i etern, skriver New York Times. Radio- och TV-bolagens organisation NAB har gett upp sitt motstånd till musikavgifter. Enligt ett nytt förslag från NAB ska de största stationerna betala en procent av inkomsterna till skivbolag och artister. Mindre stationer skulle få lägre eller inga avgifter. De senaste 70 åren har den eterburna radion sluppit betala för musiken. På 90-talet infördes dock avgifter för webbradio och även satellitradio betalar. NAB har dessutom lagt fram ett förslag om att alla mobiltelefoner ska förses med FM-mottagare. (Radionytt)

Fransk radio i London

French Radio London (FRL) startar i London i november på den andra DAB-multiplexen som kan nå ca 4,5 miljon hushåll. FRL blir den brittiska huvudstadens första etersända franskspråkiga kanal. Den riktar sig i första hand mot 400.000 franskspråkiga i staden. Men kanalen kommer även att locka det stora frankofila intresset; 14 miljoner briter besöker Frankrike varje år. "FRL kommer också att sända på nätet och via mobilappar.

Bakom projektet står den erfarne radiokonsulten Pascal Grierson, också stationens chef, som säger att *We look forward to broadcasting a unique French voice on London's airwaves. This is an exciting development for listeners as well as UK and French based commercial partners who*

will benefit from a dedicated platform to reach French-speaking London residents and the wider Francophile community. A bientôt sur la DAB.

Svensk reklamradio:

Sänkta avgifter

Den kommersiella radion betalar sedan mitten av 90-talet höga avgifter för att sända. De höga avgifterna kan reducera möjligheten att utveckla verksamheten. Regeringen avser därför att sänka avgifterna från och med 2012. Avgiftssänkningen berör 81 tillståndshavare som fått sina tillstånd genom auktionsförfarande under 90-talet. Dessa tillståndshavare betalar sammanlagt ca 134 miljoner kronor för rätten att sända kommersiell radio på FM-bandet. Avgiftssänkningen på 12 miljoner kronor innebär att avgiften för varje enskilt tillstånd reduceras med knappt 10 procent. *Kommersiell radio bidrar till mångfalden och konkurrensen på hela radioområdet och vi vill skapa förutsättningar för en utveckling av den kommersiella radion,* säger kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

Med den nya radio- och tv-lagen införs åttaåriga tillståndsperioder, tillståndsgivning med slutet anbuds förfarande för analog kommersiell radio och ett nytt regelverk som ger möjlighet till rikstäckande digital kommersiell radio. Slopade innehållsreglering och bättre möjligheter till sponsring är också delar av förbättringarna. Till detta kommer att Myndigheten för radio och tv ska utlysa 14 nya sändningstillstånd runt om i landet inom kort.

Ytterligare en anledning till avgiftssänkningen är att de ekonomiska förutsättningarna för de olika medieslagen bör bli mer likvärdiga. Idag är det endast den kommersiella radion som betalar koncessionsavgifter för att få sända.

Mer oro än glädje hos radiobolagen

De två stora kommersiella radiobolagen i Sverige välkomnar att koncessionsavgifterna sänks 2012. Men osäkerheten finns kvar eftersom besked saknas om en fortsatt avveckling av avgifterna, menar reklamradion. I dag betala reklamradion 135 miljoner om året, vilket motsvarar en femtedel av omsättningen. *Självklart välkomnar vi att Alliansen nu faktiskt vill sänka koncessionsavgifterna. Men det faktum att man inte ger något klart besked om den fortsatta avvecklingen av koncessionsavgifterna, som vi anser är en självklar följd av den nya lagstiftningen, gör att osäkerheten om våra framtida förutsättningar kvarstår. Därför känner jag tyvärr mer oro än glädje över dagens besked,* säger SBS Radios VD Staffan Rosell.

Sänkningen räcker inte för att reklamradion ska kunna investera i digitalradion, menar MTG Radios VD Anna Berggren. *Den faktiskt föreslagna justeringen av koncessionsavgifterna kommer inte att skapa de "lika och konkurrensmässiga villkor mellan olika medieslag" som kulturministern eftersträvar. Avgiftssänkningen är dessvärre en droppe i havet som inte på långa vägar räcker till för att vi ska mäkta med att ta de långsiktiga, kostsamma och riskabla investeringsbeslut som krävs för att vi ska kunna försvara och utveckla radions position i framtidens medielandskap,* säger Anna Berggren. (Radio-nytt)

Fler sändningsområden på FM-bandet

Myndigheten för radio och tv har haft i uppdrag att ta reda på om det finns plats för fler sändningsområden för analog kommersiell radio på FM-bandet. I en slutrapport till regeringen framgår att myndigheten kommer att utlysa 14 nya sändningstillstånd inom kort. I samverkan med Post- och telestyrelsen har man tagit reda på vilka nya sändningsområden som kan åstadkommas på FM-bandet. Uppdragets syfte är att nya tillstånd för analog kom-

mersiell radio kan utlysas i september 2010.

Uppdraget har resulterat i fjorton möjliga nya sändningsområden inom följande geografiska områden:

Kiruna och Gällivare
Luleå
Skellefteå och Boliden
Örnsköldsvik
Sundsvall och Kramfors
Östersund och Åre
Roslagen (Hallstavik, Östhammar, Norrtälje och Sandhamn)
Lidköping
Skåne syd (Simrishamn, Sjöbo och Brösarp)
Skåne nord (Ängelholm, Hässleholm, Bjärnum och Osby)
Kristianstad
Värnamo och Sävsjö
Östra Småland (Kalmar, Borgholm, Oskarshamn och Västervik)
Visby och Lärbro

Frekvensbristen i FM-bandet har dock medfört att alla nya sändningsområden är relativt små jämfört med de sändningsområden som finns idag. De nya tillstånden kommer att utlysas på webbplatsen www.rtvv.se.

Svensk radio förlorar lyssnare

Radion fortsätter att förlora lyssnare. Enligt TNS Sifo har det dagliga lyssnandet gått ned från 76,6 procent för ett år sedan till 74 procent i den senaste. Nedgången drabbar både Sveriges Radio, vars räckvidd minskar från 48,7 procent till 47,5 procent, och reklamradion, som faller från 33,3 till 30,9 procent.

Alla Sveriges Radios kanaler har förlorat lyssnare, oavsett om man jämför med den förra mätningen eller den som gjordes för ett år sedan. P4-s dagliga räckvidd på 30,6 procent innebär en minskning med hela 1,6 procentenhet sedan förra mätningen. MTG Radios totala räckvidd ökar från 19,6 till 19,9 procent medan konkurrenten SBS Radio ligger kvar på 15,2 procent. Båda

siffrorna är dock klart under nivåerna för ett år sedan.

Lyssnandet på webbradio har inte hämtat sig från den plötsliga nedgången i slutet av förra året. Ett genomsnittligt dygn lyssnar 4,1 procent på radio via internet mot 4,8 för ett år sedan. På veckonivå har räckvidden gått ned från 17,7 till 15,5 procent. Enligt TNS Sifos senaste radioundersökning har veckolyssnandet dock gått upp något sedan den förra mätningen, då räckvidden var 15,2 procent. Reklamradiation når 1,7 procent dagligen och 9,3 procent varje vecka. Därmed har reklamradiation tagit tillbaka ledningen på veckonivå från Sveriges Radio, som når 1,5 procent per dag och 9,0 procent per vecka. (Radionytt)

Politikernas radiofavoriter

P1:s söndagsmagasin *Godmorgon, världen!* är det populäraste radioprogrammet bland årets riksdagskandidater. Det har SVT:s och SR:s gemensamma valsatsning Valpejl kommit fram till. Godmorgon, världen! får höga placeringar i alla partier, utom hos Sverigedemokraterna där programmet inte ens hamnar i topp tio. Godmorgon, världen! är etta hos Socialdemokraterna, Moderaterna, Folkpartiet och Centerpartiet. Hos Vänsterpartiet och Miljöpartiet hamnar P1 som helhet högst upp, medan Kristdemokraterna väljer Ekot som favorit.

Sverigedemokraterna skiljer ut sig i sina preferenser, med P3-s Mammans nya kille som favoritprogram. FI-kandidaterna väljer helst P1:s Heliga familjen. Reklamradiation representeras i Folkpartiet av Rix Morronzoo och i FI och Piratpartiet av Rockklassiker. (Radionytt)

Nominerade till stora radiopriset 2010

Dessa program är nominerade till stora radiopriset som delas ut på Radiogalan i Stockholm 29 september:

Public Service

Jag heter Joachim, Robert Barkman, Sveriges Radio/Dokumentärredaktionen
Elin -mitt sorgliga liv, Generation Z/SR Ekot och Kaliber
Matens pris, Daniel Öhman och Malin Olofsson/SR Ekot

Reportage

Kölnkonserten, Anton Karis, P1/ SR Ekot
Terrorbombarna i Köpenhamn, SR P3 Dokumentär
Barnministeriet dokumentär, Sturebymordet, Antonio de la Cruz, SR P4/UR

PLR

Bandit Rock, MTG Radio
Mix Megapol/SBS Radio
Rockklassiker/SBS Radio

Musik

Tyst för fan-historien om Ebba Grön, SR Göteborg
Bandit Metal, MTG
Musikhjälpen 2009, SR P3

Morgonprogram

Morgonpasset i P3, SR P3
Äntligen Morgon, Mix Megapol, SBS
Rivstart, Bandit Rock 104,8 Göteborg, MTG

Kanalprofilering

Radio 107,5, SBS
Mix Megapol, SBS
SR P3

Rookie

Antonina Kobylinski, Bandit Rock 104,8 Göteborg/MTG
Jonatan Unge, Tankesmedjan i P3, SR Malmö
Ola Selmén, OS med Ola, P3, SR Malmö

Underhållning

Äntligen Morgon, Mix Megapol/SBS
Humorhimlen i P3, SR P3
Lilla Al-Fadji i P3, Munck AB

Folkbildare

Från Platon till Pirate Bay SR P2/SMT Radio
Matens pris, Daniel Öhman och Malin Olofsson/SR Ekot
Bildningsbyrå-EU, Konjaksförsäljaren som fick en idé, SR P1/UR

Närradio

Den Höga Hästen, Radio AF
Rocket FM, THS Radio 95,3
Radio UPF, Radio AF

På Radiogalan delar Nielsen Music Control ut sitt pris till årets mest spelade låt, medan bästa kvinnliga och manliga programledare utses av TNS-Sifo. Radioakademien delar också ut årets hederspris och specialpris. Läs mer på www.radioakademien.org

allmänt

Bredband avgjorde regeringsbildning

De storslagna politiska planerna på att bygga upp ett fiberoptiskt nät som med 100 Mb/s når 93 % av Australiens hushåll fick en avgörande roll ifråga om vem som till sist blev landets premiärminister. Det fanns flera frågor som kom upp i förhandlingarna mellan Labour resp. Liberal och de tre självständiga politikerna, men just frågan om supernätet spetsade till det hela och avgjorde på sluttampen. Labour and de gröna ser nätet som en viktig framtidsfråga och har bundit upp sig för att stödja tioårsprojektet som kommer att kosta A\$43 miljarder (SEK 288 miljarder). Center-högerpartiet Liberalerna vill skrota hela projektet. Den tredje självständige politikern, Tony Windsor en landsbygdsförankrad parlamentsledamot, anser att projektet är en huvudfråga i valet och valde således Labour som därmed kunde bilda en regering med parlamentariskt stöd från två av de tre självständiga.

Europeiska försök att stoppa ungersk medielagstiftning

Dunja Mijatovic, OSSE:s yttrandefrihetsrepresentant har meddelat att hon har lagt fram för den ungerska regeringen en rättslig analys ifråga om nyligen antagna lagar liksom lagförslag om media och telekom. Hon begär att regeringen omprövar och

förändrar lagpaketet. *The media package is cause for very serious concern*, skriver Mijatovic till utrikesminister Janos Martonyi. *If left unchanged, it would seriously restrict media pluralism, curb the independence of the press, abolish the autonomy of public-service media and impose a chilling effect on freedom of expression and public debate, all essential for democracy.*

Expertanalysen bakom skrivelsen till regeringen har sammanställts av en av Europas mest prominenta mediaexperter Karol Jakubowicz. Den har satt de ungerska medielagspaketet i perspektiv till de standarder för yttrandefrihet som satts av OSSE, Europarådet och EU. Mijatovics påpekar särskilt att public service-medierna riskerar att hamna under direkt politisk kontroll.

Världsstad ren från reklam

Fyra år sedan var gatorna i Sydamerikas största stad São Paulo översållade med reklam. Budskapen på husen, bussarna, affärerna, taxibilarna och t.o.m. privata hem tävlade med affischtavlorna att skapa ett kaotiskt och förvirrande angrepp på ens sinnen. Då beslöt Gilberto Kassab, borgmästare (center-höger) i staden med den största konsumentmarknaden på kontinenten göra något radikalt. 2006 trots juridiska hinder och motståndarnas lobbying, kungjorde han att utomhusreklam skulle bort inom ett par månader. Tre år efter förbudet är det idag mycket svårt att hitta utomhusreklam i staden, inga affischtavlor, ingen reklam på bussar eller taxis – eller i skyltfönster. Lika anmärkningsvärt är det hur snabbt stora annonsörer och näringslivet själv har

anpassat sig – och faktiskt frodats. Det är numera svårt att hitta någon inom reklam och marknadsföring som klagar på Lei Cidade Limpa (lagen om den rena staden). Staden känns renare säger de och lagen har tvingat fram innovativa lösningar oftast mer effektiva reklammetoder. (Financial Times).

Fyra av tio riksdagsledamöter vill begränsa reklamen

Det är för lätt att lägga starka reklam-budskap riktade mot barn, tycker kristdemokraten Otto von Arnold. Dagens Media har frågat samtliga 349 riksdagsledamöter om deras syn på reklam. Undersökningen blottlägger stora kunskapsluckor och ett påfallande ointresse för marknads-kommunikationens roll som tillväxtmotor i Sveriges ekonomi. Hela 42 procent vill lagstifta om nya begränsningar för mängden reklam eller dess uttrycksformer. Dessutom tycker 22 procent inte att reklam har någon viktig funktion alls att fylla i ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Prejudicerande dom i upphovsrättsfall

År 2005 kom en ny lag som säger att avbildning av konstverk är tillåten i dagspress i anslutning till en kritisk framställning i textform, men att detta inte gäller för publikationer i digital form. Nu har den första domen fallit och det kommer i fortsättningen inte att vara möjligt att avbilda konstverk på internet utan godkännande från upphovsmannen. Domen som blir prejudicerande innebär att det är tillåtet att avbilda verk i samband med en kritisk text, i tryckt form men inte digitalt.

Bildombudsmannen Staffan Teste anser att det var viktigt att få ett vägledande domslut. *Jag tror att många hittills avbildat verk i digital form utan att betala för sig, men nu står det klart att man inte får göra så. Intressant är ju att den kritiska granskningen av verk faller bort från internet. Man kan fortfarande komma runt*

problemet genom att ta kontakt med upphovsmannen och betala för sig. (Journalisten)

New York Times bara på webben

The New York Times vill inom en överskådlig framtid helt släppa den tryckta utgåvan och satsa allt på nätet, skriver danska Journalisten. Styrelseordförande Arthur Sulzberger avslöjade nyheten på konferensen International Newsroom Summit. När New York Times utkommer för sista gången i pappersform är osäkert. Sulzberger kunde dock inte göra några förutsägelser. Källor uppger år 2015. Helt säkert är att New York Times under 2011 kommer att införa en ny betalningsmodell där läsarna på nätet får tillgång till ett visst antal artiklar per månad. Vill de läsa mer måste de betala för sig. (Journalisten)

Är danskarna nöjda med sina publicservicenyheter?

Är kvaliteten och språket bra och finns det möjlighet att klaga om man inte är nöjd? En ny bok om public service i Danmark presenteras för första gången en undersökning av danskarnas syn på public service och nyhetsförmedlingen på TV2 och DR. I boken presenteras i övrigt det samlade resultatet av sju forskningsprojekt om public service som de tre partierna Venstre, Konservative och Dansk Folkeparti avsatte DKK 5 miljoner för 2005. Målsättningen är att ta fram forskningsbaserad kunskap om public service för den offentliga debatten. Boken är redigerad av Erik Nordahl Svendsen från Styrelsen for Bibliotek og Medier, och artiklarna är skrivna av en rad danska forskare inom områdena språk, journalistik, statsvetenskap, juristik och medieforskning. Boken ges ut på förslaget AJOUR stöd från Kulturministeriet. www.forlagetajour.dk/presse

Presstödet blir en välfärdsöverföring

När företagen gör vinst blir presstödet en välfärdsöverföring. Det är en situation ingen hade väntat sig, skriver medieeko-

nomen Stefan Melesko på Medievärlden. Han har gått igenom presstödet i flera stora tidningskoncerner. Svenskan till exempel gör ett bättre rörelseresultat än vad presstödet bidrar med. Intressant läge och faktiskt något som lagstiftarna aldrig förutsett. Studerar man förordningen finns där regler för hushållstäckning, abonnemangspris, andel redaktionellt innehåll i relation till annonserna med mera. Men ingenting om vad som skall göras då en tidning visar ett rörelseresultat som är större än presstödet. Varför? Ingen trodde

förmodligen att situationen skulle uppstå! Ingen trodde att presstödet faktiskt kunde hjälpa en tidning att gå från förlusttidning till vinstgivande tidning.

Fast redan ett mindre överskott skapar problem även om det är lägre än presstödet. Vinst i en statsstött företag betyder en välfärdsöverföring från skattebetalarna till företaget och det är verkligen långt ifrån en självklarhet att så skall ske menar Melsko. <http://www.medievarlden.se/>

Citatet

Kvalitetskriterier för TV-program

För att motverka likriktning bör ett TV-program äga ett rimligt mått av formell och/eller innehållslig originalitet.

För att motverka en ökad kommersialisering bör det ha integritet, d.v.s. äga ett rimligt mått av moralisk självständighet.

För att motverka förytligande bör det ha ett beräknat överlevnadsvärde utöver dagsaktualitetens.

För att ha ett bruksvärde skall det ha något att berätta eller förmedla som är av upplevelseintresse för en i sammanhanget rimligt stor publik.

Det skall ha en fungerande form.

Det skall inte bidra till att fördomar sprids.

Det skall inte motverka demokratins grundvärden.

Leif Furhammars utredning om bidrag till fri svensk TV-produktion
(SOU 1997:172)